

Thông tin người dự thi:
Họ tên: TRẦN VĂN TỚI
Số điện thoại: 0916829849
Địa chỉ: Trường THPT Nguyễn Chí Thanh
(Chợ Vàm - Phú Tân - An Giang)

BÀI DỰ THI

**Cuộc thi sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về chủ đề “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”
Năm 2024 – 2025**

KHÔNG CHÙN BƯỚC TRƯỚC GIAN NAN

Người đời thường nói, khi sinh ra con người không được lựa chọn nơi mình sinh ra. Có những từ khi sinh ra đã mang tật nguyên, không có người thân, phải chịu cảnh cơ hàn ngay từ nhỏ ...và nhiều cảnh đời ngang trái khác mà con người phải mang lấy. Đúng như thế, trong muôn vàn những hoàn cảnh khác nhau, tạm gọi ấy là số phận, rất nhiều những mảnh đời bất hạnh từ lúc các em cất tiếng khóc chào đời. Tuy nhiên, điều đáng trân quý ở đây, những mảnh đời cơ cực như đã nói trên không thụ động chấp nhận hoàn cảnh cơ cực thực tại mà đang hằng ngày, hằng giờ nỗ lực vượt lên trên gian nan, thử thách bằng ý chí, nghị lực và cả tấm lòng của mình. Trong nhiều học sinh vượt khó, học giỏi ở trường THPT Nguyễn Chí Thanh, huyện Phú Tân, tỉnh An Giang, đã học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh về ý chí, tinh thần thép vượt khó phải kể đến em Nguyễn Chí Cường, học sinh lớp 12C2, năm học 2022-2023, trường THPT Nguyễn Chí Thanh.

Cuộc sống gian truân

Cường được sinh ra tại quê ngoại ở xã Thạnh Xuân, huyện Châu Thành A, tỉnh Hậu Giang. Trước năm 2013 em cùng sống với ba, mẹ với một đứa em nữa nay được 13 tuổi – có cuộc sống tạm gọi là hạnh phúc nhất của em ở nơi này. Khi còn ở Hậu Giang, ba em làm nghề ươm cây giống bán cho bà con ở địa phương kiếm tiền nuôi gia đình, mẹ em làm mướn, chăn nuôi vài chục con vịt, vài tháng bán vịt kiếm tiền phụ thêm chồng lo cho hai em. Ba, mẹ em cũng dành dụm được ít tiền sửa nhà của ngoại để ở. Theo Cường thì khoảng vài chục triệu gì đó. Khi cất nhà, gia đình em có mướn thêm người cậu một ít tiền mới làm đủ căn nhà nhỏ có chỗ che mưa, che nắng. Nhưng sau đó, ba mẹ em làm ăn thất bát, không có tiền trả cho người cậu, thậm chí không đủ nuôi sống gia đình. Thua buồn, lúc đó có một người quen làm nghề bán cá giới thiệu, ba mẹ dẫn cả gia đình tha phương cầu thực tại ấp Phú Trường, thị trấn Chợ Vàm, huyện Phú Tân, An Giang.

Nhưng cũng không được bao lâu, khoảng 2016, do ở đậu trên mảnh đất người quen nhỏ hẹp, không có chỗ chăn nuôi thêm để lo cho gia đình, phần thì ngoại em già yếu, bệnh không ai chăm sóc, mẹ em dẫn theo đứa em về quê ngoại-

huyện Châu Thành A, Hậu Giang- để mưu sinh và tiện chăm sóc ngoại. Mẹ trở về với nghề cũ- nuôi vịt và làm mướn cho bà con ở dưới đó. Ba em và em vẫn ở lại trên này. Do ba em bị tật ở chân không làm việc nặng được nên hằng ngày ba bán vé số nuôi em ăn học. Thế là gia đình em lại ly tán, cha một nơi, mẹ một nơi, hai anh em của em cũng không thể ở gần nhau. Lại thêm, chủ đất mà gia đình em ở đậu không cho ở nữa. Em và ba phải thuê căn nhà nhỏ gần đó, mỗi tháng đóng cho người chủ 250 chục ngàn đồng. Em nói: *“nhiều đêm em nhớ mẹ và em, em khóc! Nhưng không cho ba biết sợ ba buồn!”*

Nghị lực vươn lên

Biết được hoàn cảnh gia đình mình, khi còn từ rất nhỏ, Cường luôn phấn đấu vượt qua hoàn cảnh khó khăn của bản thân và gia đình. Trong học tập, từ lớp 1 đến lớp 12 Cường luôn đạt thứ hạng cao và nhiều năm là giỏi. Những năm học THPT tại trường THPT Nguyễn Chí Thanh, Cường là tấm gương phấn đấu hết mình trong học tập và rèn luyện. Mặt nổi trội của em là tích cực tham gia phong trào Đoàn TNCS HCM của trường. Với vị trí là ủy viên Ban chấp hành Đoàn trường, Bí thư Chi đoàn lớp, em luôn đi đầu trong các phong trào do Đoàn trường phát động như vận động quỹ heo đất, vận động cho học sinh của trường có khó khăn đột xuất, phong trào tạo quang cảnh sạch đẹp của nhà trường, phong trào đổi giấy vụn lấy cây xanh...và rất nhiều phong trào khác nữa. Và hầu như buổi sinh hoạt dưới cờ đầu tuần nào Cường cũng đến trường từ rất sớm, em hỗ trợ cho Đoàn trường mang bàn ghế, âm thanh, quét dọn ...để sinh hoạt dưới cờ. Thầy Lê Phước Thiện, nguyên Bí thư Đoàn trường THPT Nguyễn Chí Thanh nhận xét: *“ Cường là cán bộ đoàn rất tích cực, đầy trách nhiệm và nhiệt huyết, em luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ mà Đoàn trường phân công”*. Có lần tôi tâm sự với em: *“ Em tham gia tích cực nhiều phong trào vậy là tốt rồi! Những em có thấy khó khăn gì trong việc phân bổ thời gian, sức khỏe dành cho học tập và giúp*

Hình ảnh em Cường luôn tiên phong trong các phong trào ở trường

đỡ gia đình không?”. Cường tươi cười trả lời: *“ Dạ! Thanh niên mà thầy! Thấy gì làm được cho trường cho lớp là em làm hết á thầy! Khi về nhà em cũng dành nhiều thời gian để làm việc nhà và phụ ba bán vé số để giúp đỡ gia đình”*. Thật trân trọng và ngưỡng mộ tấm lòng của em!

Khi về với gia đình, tuy còn tuổi ăn tuổi lớn nhưng Cường rất trách nhiệm với gia đình. Việc làm hằng ngày của em sau giờ học là phụ giúp cha mẹ làm việc nhà như: giặt đồ, nấu ăn, ..., đặc biệt là phụ ba bán vé số. Em kể: “ Ba em mỗi ngày bán 100 tờ vé số, ba bị bệnh phổi mà không dám nghỉ, nếu nghỉ ngày nào thì không có tiền để lo cho gia đình nên ba có gắng đi bán. Có ngày tờ số không bán được phải chịu lỗ. Nên việc học có rảnh buổi nào thì em bán vé số tiếp ba bữa đó. Em thương ba lắm nhưng không có cách nào khác để giúp ba. Chỉ còn cách là em cố gắng học tập có bằng tốt nghiệp lớp 12 rồi đi làm, lo cho ba, mẹ và em sau này”. Em nói tiếp “ Em cũng muốn học thêm nữa sau khi tốt nghiệp

Hình ảnh em Cường luôn tiên phong trong các phong trào ở trường

trung học phổ thông. Nhưng thầy thấy đó, gia cảnh của em quá thắt gập nên không có cách nào học tiếp được. Em cũng muốn vào trường trung cấp hoặc cao đẳng kỹ thuật nào đó, khi ấy em vừa học vừa làm, Nhưng ước mơ chỉ là ước mơ! Chắc không thực hiện được thầy ơi!”

Trước đây, tôi có đến thăm nhà Cường, căn nhà nhỏ nằm ở phía sau nhiều căn nhà phía trước- giáp mặt đường lớn. Nhìn ngôi cái nhà nhỏ nằm thọt lỏn trong một con hẻm vùng thôn quê, nhà san sát nhau, nhìn như muốn nghẹt thở. Nhà sàn nhỏ được đặt trên mấy cây nóng đá tạm bợ, bên trong nhà không có gì ngoài cái tủ thờ phía trước. Mấy con người chui rút trong căn nhà ấy. Thấy mà xót dạ! Nhưng em vẫn tỏ vẻ ra lạc quan lắm, nhìn tâm thế lạc quan của em trong hoàn cảnh vất vả làm tôi ấm lòng và thật khâm phục em. Em nói: “ Ở đây riết rồi quen thầy ạ! Sau này, giá nào em cũng cố gắng phần đầu xây cho ba mẹ và đưa em một cái nhà cho đàng hoàng với người ta!”. “Thầy tin em, em sẽ làm được” - tôi

Căn nhà nhỏ của gia đình em Cường

nói. Dù nói vậy, sao vẫn không yên lòng! Giữa trường đời bao la, đầy khó khăn vất vả phía trước, tôi sợ đôi vai bé nhỏ kia không thể chống chịu nổi. Nhưng nhìn cách nói đầy tự tin với đôi mắt sáng, hướng thẳng về phía trước, tôi lại vững tin Cường sẽ làm được!

Thế nhưng, số phận lại một lần nữa “trêu đùa” với em. Vào khoảng thời gian đó, ba em bị bệnh lao phổi, phải trở về Hậu Giang nhập viện để mẹ em chăm nuôi. Thế là em phải sống một mình trên này. Ba mẹ không có tiền lo cho em nữa. Tất cả, em tự lo! Học tốt và kiếm tiền sinh sống. Hai việc kia không dễ dàng gì đối với cậu học sinh đang tuổi ăn tuổi lớn! Đoàn trường đã đến thăm, động viên em, trao quà vượt khó cho em. Nhà trường cũng miễn giảm học phí theo chế độ quy định. Thỉnh thoảng mạnh thường quân cũng có hỗ trợ cho em tiền để giúp em vượt qua khó khăn hiện tại. Tuy nhiên, sự giúp đỡ, hỗ trợ đáng quý ấy chỉ là nhất thời, còn cuộc sống mưu sinh hằng ngày- thời gian dài- thì em phải tự bươn chải. Thay vì trước đây chỉ phụ ba bán vé số trong thời gian rỗi thì bây giờ em là “vai chính”. Em kể: “*Có bà dì ở xóm thương tình nấu cơm cho em hằng ngày, mà dì ấy cũng không khá giả gì nên em phải phụ tiền cơm với dì mỗi tuần 100 ngàn đồng. Em tranh thủ đi bán vé số kiếm tiền trong hơn một ngày được nghỉ học ở trường- chiều thứ 7 và ngày chủ nhật. Trong một ngày rưỡi ấy, em bán được khoảng 150 tờ vé số, kiếm được khoảng 150 ngàn. Phụ cho dì nấu cơm cho em ăn 100 ngàn đồng, còn 50 ngàn đồng em chi xài tiết kiệm trong một tuần*”. Nói đến đây, em rơm rớm nước mắt. Tôi vội quay mặt đi dấu dòng nước mắt thương cảm! Tôi lại nghĩ xa vời! Tương lai em sẽ như thế nào nữa đây! Đoàn tụ gia đình? Tiền lo bệnh cho ba? Lo cho em ăn học? Việc học tiếp tục sau khi tốt nghiệp THPT?...và nhiều câu hỏi nhói lòng về tương lai của em nữa. Nhưng rồi tôi lại nhớ về niềm tin của em trước đây mà em có lần tâm sự với tôi nên phần nào cũng đỡ xót dạ!

Trước khi em thi tốt nghiệp THPT năm 2023, nhà trường có kết hợp với chính quyền địa phương, Báo An Giang vận động Mạnh Thường Quân hỗ trợ em, giúp em vượt qua khó khăn trượt mắt, tập trung vào kì thi TNTHPT.

Hình ảnh em Cường bên chiếc xe đạp đi bán vé số mưu sinh

Thầy Trần Văn Tới, đại diện trao tiền MTQ cho em Cường

Ước mơ thành hiện thực

Sự quan tâm của nhà trường, của Đoàn thanh niên, mạnh thường quân là nguồn động viên thật mãnh liệt để em vượt khó. Nhưng quan trọng nhất là sự phấn đấu của bản thân em. Nhìn dáng người tuy nhỏ nhắn nhưng có đôi mắt sáng lạ, ở em toát lên một khát khao cống hiến, khát khao vươn lên trên gian nan, tôi tin Cường sẽ đủ sức mạnh để vượt qua sóng gió cuộc đời. Với sự phấn đấu không ngừng nghỉ, số phận đã mỉm cười với em. Cường đỗ tốt nghiệp THPT năm 2023 và đủ điểm vào trường đại học sư phạm An Giang. Vui mừng không tả xiết! Gia đình của em cũng chuyển về quê ngoại sinh sống. Nhưng niềm vui ấy không trọn vẹn vì gia đình em phải đối mặt với nỗi lo là kinh phí học tập 4 năm ở trường đại học. Mọi tính toán của gia đình để lo cho em học rơi vào bế tắc. Không bỏ cuộc, Cường tìm mọi cách để vươn lên. Cuối cùng cũng có tia sáng đầy hy vọng mở ra cho em: em quyết định đi xuất khẩu lao động ở Nhật bản. Với sự chịu khó và phấn đấu không ngừng nghỉ, cuối cùng em cũng được ước nguyện. Em đã được sang Nhật Bản làm việc theo hợp đồng lao động cho một công ty cơ khí vào đầu năm 2024. Em cho biết, lương em tính theo tiền Việt khoảng 30 triệu đồng 1 tháng, trừ chi phí sinh hoạt, em gửi về gia đình khoảng 15 triệu đồng mỗi tháng để giúp cha mẹ và nuôi em ăn học.

Hình ảnh Cường và bạn chuẩn bị sang Nhật Bản

Hình ảnh Cường đang lao động ở Nhật Bản

Có thể nói, em Nguyễn Chí Cường là một tấm gương sáng cho các thế hệ học sinh của trường về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Gương của em được nhà trường lan tỏa cho nhiều học sinh của nhà trường, đặc biệt là những học sinh gặp khó khăn trong cuộc sống như em noi theo. Xin mượn câu nói của Henry Ford để kết thúc bài viết với một niềm tin mãnh liệt về ý chí, nghị lực của em : *“Khi mọi việc dường như đang chống lại bạn, hãy nhớ rằng máy bay cất cánh ngược chiều gió, chứ không phải cùng chiều gió”*